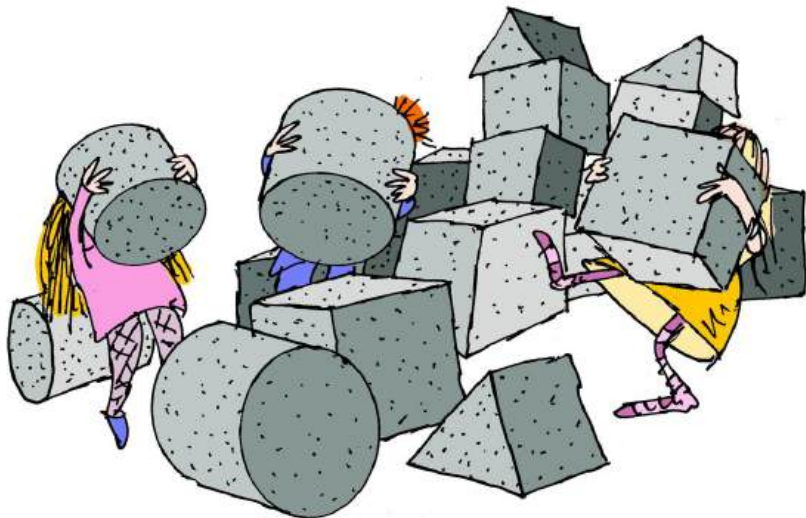

FRÖBELILÄISET JÄTTIPALIKAT

toimintatuokioita rakentelijoille

Eikö leikkivä lapsi olekin
tämän ajan lapsuuden
elämän kaunein ilmentys.

Friedrich Fröbel, 1826

SISÄLLYS

Johdanto

Rakentelu ja Vasu

Rakentelutuokioiden toimintaohje

Rakentelutuokiot

Touhukkaat taaperot (1-3 v.)

tuokio 1 (tarvikkeet: musiikkia)

tuokio 2 (tarvikkeet: satukirja)

tuokio 3 (tarvikkeet: mopoja)

tuokio 4 (tarvikkeet: musiikkia, halutessa myös roolivaatteita)

Reippaat rakentelijat (3-5 v.)

tuokio 1 (tarvikkeet: pehmoleluja, esim. omat unikaverit, musiikkia)

tuokio 2

tuokio 3 (tarvikkeet: musiikkia)

tuokio 4

Satumaailmojen supersankarit (5-6 v.)

tuokio 1 (tarvikkeet: musiikkia, roolivaatteet)

tuokio 2

tuokio 3

tuokio 4

Ideapankki

Lähteet

Fröbelin ajatuksia leikistä

Lastentarhotoiminnan kehittäjä ja varhaiskasvatuksen uranuurtaja Friedrich Fröbel (1782–1852) näki lapsuuden ainutlaatuisena ajanjaksona ihmisen elämässä. Hän ajatteli, että maailma koetaan aistien ja liikkeen kautta, ja näiden avulla opitaan myös uusia asioita. Leikin hän näki lapsuuden keskeisenä toimintamuotona, jonka avulla lapsi sai mahdollisuuden toteuttaa itseään. Lapsen vapaan oman ilmaisun lisäksi Fröbel näki, että leikillä on myös vahva opetuksellinen merkitys. Leikki on lapselle luontainen tapa oppia ja kehittyä sen kautta osaksi ympäristöään.

Aikuisen rooli leikissä

Leikki on lapsen elämän pääsisältö ja merkityksellistä toimintaa. Se on myös tärkeä pedagogiikan väline lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa. Leikki on lapsen omaehtoista ilmaisua, jolle aikuisen tulee antaa tarpeeksi tilaa. Toisaalta leikki vaatii myös aikuisen tukea kehittyäkseen. Aikuinen seuraa, tarkkailee ja tarjoaa tarvittaessa välineitä leikin rikastuttamiseen. Leikkiä on kuunneltava, sanoitettava ja kannateltava, ja aikuinen voi heittäytyä siihen myös mukaan. Aikuinen varmistaa leikin turvallisuuden.

Jättipalikat - fröbeliläinen innovaatio

Osaksi lastentarhotoimintaa Fröbel suunnitteli pedagogisen leikki- ja työskentelysarjan, jonka avulla lapsi voi ilmaista itseään monipuolisesti ja luovasti. Lastentarhamuseon yhteistyössä taiteilija Alexander Reichsteinin kanssa luomat jättipalikat pohjautuvat Fröbelin luomiin leikkilahjoihin, erityisesti Fröbelin palikoihin. Jättipalikoilla voidaan toimia vastaavalla tavalla kuin pienillä, puisilla Fröbelin palikoillakin. Jättipalikoilla rakennettaessa korostuu kehollisuus ja yhdessä tekeminen, kun taas pienet puiset palikat kehittävät enemmän hienomotorisia taitoja ja yksilötyöskentelyä. Suuren kokonsa vuoksi jättipalikat tarjoavat pienelle lapselle kokonaisvaltaisen ja kehollisen rakentelukokemuksen, jossa jokaisen leikkikhetken lopputulos on aina erinäköinen.

Rakentelu ja Vasu

Rakentelu on kirjattuna Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasu) perusteissa (2022) ja se kattaa monipuolisesti kaikki oppimisen alueet.

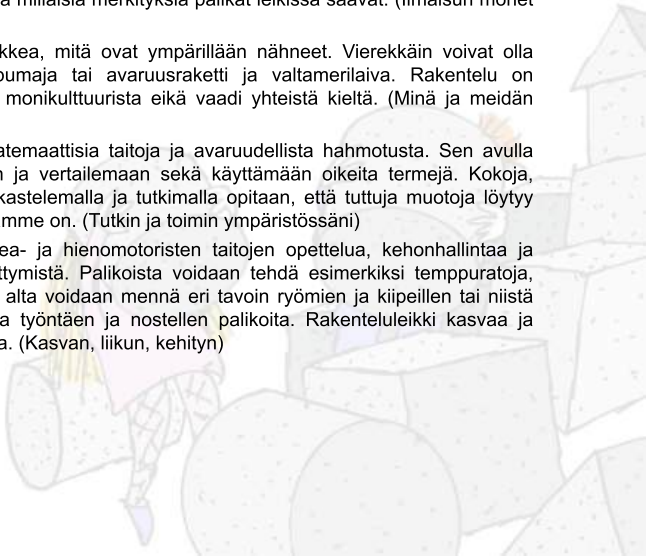
Rakentaessa lapset käyttävät keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. He neuvottelevat, suunnittelevat ja sanoittavat leikkinsä tarinaa. He oivaltavat ja ideoivat yhdessä, joutuvat välillä jakamaan ja tekemään kompromisseja. Itseilmaisu on välitöntä ja suoraa. (Kielten rikas maailma)

Rakennettu leikki voi koko ajan muuttua ja uudistua. Se kohoaa välillä korkealla ja toisaalla valtaa koko lattiatilan. Vain mielikuvitus on rajana sille, mihin suuntaan leikki seuraavaksi rakentuu ja millaisia merkityksiä palikat leikissä saavat. (Ilmaisin monet muodot)

Lapset rakentavat kaikkea, mitä ovat ympärillään nähneet. Vierekkäin voivat olla metroasema ja bambumaja tai avaruusraketti ja valtamerilaiva. Rakentelu on sukupuolineutraalia ja monikulttuurista eikä vaadi yhteistä kieltä. (Minä ja meidän yhteisömmme)

Rakentelu kehittää matemaattisia taitoja ja avaruudellista hahmotusta. Sen avulla opitaan luokittelemaan ja vertailemaan sekä käyttämään oikeita termejä. Kokoja, muotoja ja määriä tarkastelemalla ja tutkimalla opitaan, että tuttuja muotoja löytyy kaikesta mitä ympärillämme on. (Tutkin ja toimin ympäristössäni)

Rakentelu tukee karkea- ja hienomotoristen taitojen opettelua, kehonhallintaa ja tasapainotaitojen kehittymistä. Palikoista voidaan tehdä esimerkiksi temppuratoja, jolloin niiden päältä ja alta voidaan mennä eri tavoin ryömien ja kipeillen tai niistä voidaan rakentaa linna työntäen ja nostellen palikoita. Rakenteluleikki kasvaa ja kehittyy lapsen mukana. (Kasvan, liikun, kehityn)

Kohti yhteisiä rakentelutuokioita!

Rakentelutuokiot on suunniteltu valmiiksi kokonaisuuksiksi. Toisaalta niistä voi poimia myös yksittäisiä ideoita tarpeen mukaan toteutettavaksi. Kaikkea ei siis ole pakko tehdä.

Tuokiot on suunniteltu ikätasoisiksi ja luokittelu pohjautuu Harriet Johnsonin (1933) jaotteluun rakenteluleikin kehitysvaiheista. Sen mukaan lapset ensiksi kasaavat ja pinoavat palikoita, seuraavaksi rakentavat kaksiulotteisia rakennelmia, kunnes mielikuvituksen kehittyessä mukaan tulee suunnitelmallisuus ja kolmiulotteisuus. Kaikki kehitysvaiheet eivät kuitenkaan välttämättä ilmene aina juuri tässä järjestyksessä. Lapsen luovuus ja kokeilunhalu on myös rajaton, joten tuokioille esitettyjä ikäsuosituksia ei tule noudattaa turhan tarkasti.

Rakentelutuokioissa korostuu yhdessä tekeminen ja tehtävät edellyttävät paitsi aikuisen tukea ja ohjausta, myös aikuisen mukaan heittäytymistä. Mitä pienempi lapsi, sitä enemmän aikuisen läsnäoloa tarvitaan.

On tärkeää, että rakenneltaessa, aikuinen käyttää palikoista niiden oikeita geometrisia käsitteitä (kuutio, pallo, lieriö ja särmiö). Lapsi oppii uusia sanoja mielellään ja tulevaisuuden kannalta on hyvä käyttää oikeaa sanastoa. Jättipalikkasarjassa on yhteensä 42 palikkaa: 1 pallo, 2 puolipalloa, 7 kuutiota, 12 suorakulmaista särmiötä kolmessa eri koossa, 8 lieriötä kahdessa eri koossa ja 12 kolmisivuista särmiötä kahdessa koossa.

Jättipalikat taipuvat tarvittaessa isonkin lapsiryhmän käyttöön. Tässä toimintamateriaalissa esitetyillä rakentelutuokioilla toimiva ryhmäkoko on alle kolmevuotiailla 6 lasta ja yli kolmevuotiailla 7-8 lasta. Monet tehtävistä ovat kuitenkin sovellettavissa erikokoisille ryhmille aikuisen oman harkinnan mukaan.

Oleellinen osa tuokioita on aluksi purkaa ja lopuksi koota palikat yhdessä kuutioksi. Samalla voidaan varmistaa, että kaikki palikat ovat tallella ja valmiina seuraaville leikkijöille. Jokainen ryhmä saa puhtaan lähtökohdan omalle rakentelutuokiolleen. On hyvä huomioida, että kaikki palikat mahtuvat suuren kuution sisään vain, jos ne asetellaan sinne kokonaisuuksina: esimerkiksi neljästä pienestä kolmisivuisesta särmiöstä muodostetaan kuutio ja pallon puolikkaat yhdistetään.

Kun rakennelma on saatu valmiiksi, sillä voidaan leikkiä tai purkaa ja muuttaa uudeksi rakennelmaksi. Jokaiseen tuokiokokonaisuuteen on varattu aikaa myös lasten vapaalle, omaehtoiselle leikille. Rakennelmiin, voidaan yhdistää lisäksi muita leluja tai toimintamateriaaleja lasten mielenkiinnon mukaan leikkiä ja toimintaa rikastuttamaan.

Aikuinen vastaa aina rakentelun turvallisuudesta. Jättipalikat kestävät kiipeilyä, mutta rakennelmien tukevuus tulee varmistaa. Yhden palikan päälle lapsi voi kiivetä itsenäisesti, mutta jos palikoita on pinottuna päällekkäin, tulee aikuisen olla vieressä. Mahdollisten kattorakennelmien päällä ei ole turvallista kiipeillä.

On tärkeää myös muistaa, että missään rakentelun vaiheessa lasta ei pidä pakottaa osallistumaan tai tekemään. Osa haluaa luonnostaan tarkkailla ennen mukaan heittäytymistään, toinen taas tarvitsee enemmän tukea ja rohkaisua koko rakentelun ajan. Ole itse esimerkinä, hassuttele ja heittäydy!

Tämän vihkosen on koontanut varhaiskasvatuksen opettaja Marianna Viitanen yhteistyössä Lastentarhamuseon kanssa.

Mukavia rakenteluhetkiä!

Touhukkaat taaperot (1-3v.)

Tuokio 1 (tarvikkeet:satukirja)

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on pyöreä kuin pallo? Missä toisessa palikassa on pyöreä muoto? Onko se ympyrälieriö? Mistä löydetään jättimäiseltä nopalta näyttävä kuutio? Mikä palikka näyttää jättimäiseltä tiiliskiveltä? Onko kaikissa särmiöissä neljä seinää vai löydetäänkö särmiö, jossa on vain kolme seinää?

Ensimmäinen tehtävä: Tutkitaan erilaisia palikoita. Miltä ne tuntuvat? Miten ne liikkuvat? Osaatko pyörittää lieriötä? Entä kuutiota? Vieriikö pallo koko huoneen ympäri?

Toinen tehtävä: Rakennetaan palikoista mahdollisimman pitkä jono! Saadaanko se ylettymään huoneen seinästä seinään?

Kolmas tehtävä: Kootaan palikoita yhteen ja rakennetaan yhdessä paikka, jossa voidaan levähtää. Rakennetaanko makoilua varten sohva? Otetaan lopuksi hyvä asento ja luetaan yhdessä lempisatu!

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 2

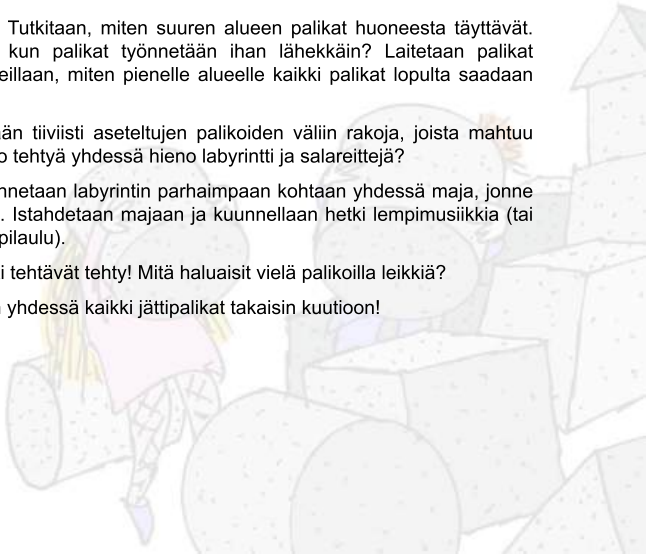
- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimitään palikat yhdessä. Mikä palikoista on pyöreä kuin pallo? Missä toisessa palikassa on pyöreä muoto? Onko se ympyrälieriö? Mistä löydetään jättimäiseltä nopalta näyttävä kuutio? Mikä palikka näyttää jättimäiseltä tiiliskiveltä? Onko kaikissa särmiöissä neljä seinää vai löydetäänkö särmiö, jossa on vain kolme seinää?

Ensimmäinen tehtävä: Tutkitaan, miten suuren alueen palikat huoneesta täyttävät. Peittyykö koko lattia, kun palikat työnnetään ihan lähemmäksi? Laitetaan palikat yhdessä tiiviisti ja kokeillaan, miten pienelle alueelle kaikki palikat lopulta saadaan mahtumaan.

Toinen tehtävä: Tehdään tiiviisti aseteltujen palikoiden väliin rakoja, joista mahtuu kulkemaan. Saadaanko tehtyä yhdessä hieno labyrintti ja salareittejä?

Kolmas tehtävä: Rakennetaan labyrintin parhaimpaan kohtaan yhdessä maja, jonne mahtutaan itse sisälle. Istahdetaan majaan ja kuunnellaan hetki lempimusiikkia (tai lauletaan yhdessä lempilaulu).

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 3

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on pyöreä kuin pallo? Missä toisessa palikassa on pyöreä muoto? Onko se ympyrälieriö? Mistä löydetään jättimäiseltä nopalta näyttävä kuutio? Mikä palikka näyttää jättimäiseltä tiiliskiveltä? Onko kaikissa särmiöissä neljä seinää vai löydetäänkö särmiö, jossa on vain kolme seinää?

Ensimmäinen tehtävä: Tutki palikoita ja niiden erilaisia muotoja. Käy silittämässä kuutiota ja antamassa pallolle iso halaus. Haluaisitko käydä antamassa jollekin palikalle myös "läpyn"?

Toinen tehtävä: Valitse itsellesi yksi palikka. Pääsetkö kiipeämään sen päälle? Kokeile myös jollakin toisenlaisella palikalla. Pystytkö kiipeämään jokaisen eri muodon päälle? **Aikuinen auttaa tarvittaessa!**

Kolmas tehtävä: Rakennetaan yhdessä pitkä, kiemurteleva palikkamato! Pystytkö kävelemään madon päästä häntään putoamatta?

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 4

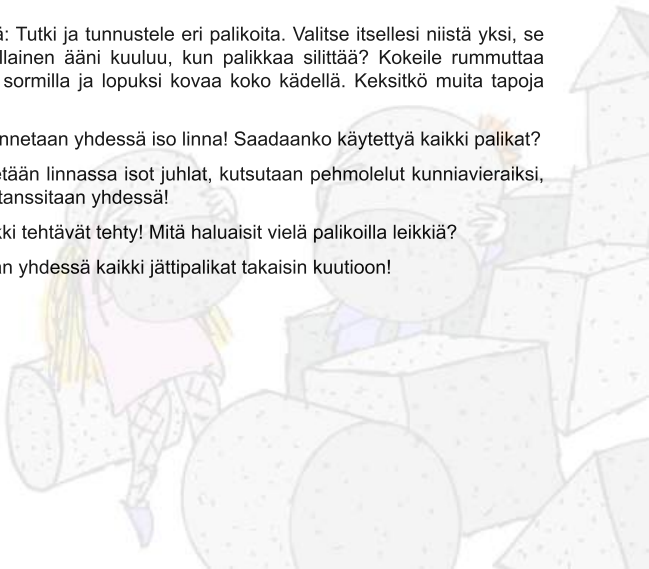
- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on pyöreä kuin pallo? Missä toisessa palikassa on pyöreä muoto? Onko se ympyrällierio? Mistä löydetään jättimäiseltä nopalta näyttävä kuutio? Mikä palikka näyttää jättimäiseltä tiiliskiveltä? Onko kaikissa särmiöissä neljä seinää vai löydetäänkö särmiö, jossa on vain kolme seinää?

Ensimmäinen tehtävä: Tutki ja tunnustele eri palikoita. Valitse itsellesi niistä yksi, se kaikkein kaunein. Millainen ääni kuuluu, kun palikkaa siilittää? Kokeile rummuttaa palikkaa ensin hiljaa sormilla ja lopuksi kovaa koko kädellä. Keksitkö muita tapoja soittaa palikoita?

Toinen tehtävä: Rakennetaan yhdessä iso linna! Saadaanko käytettyä kaikki palikat?

Kolmas tehtävä: Pidetään linnassa isot juhlat, kutsutaan pehmeolleet kunnivieraiksi, soitetaan palikoita ja tanssitaan yhdessä!

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Reippaat rakentelijat (3-5v.)

Tuokio 1 (tarvikkeet: pehmoleluja, esim. omat unikaverit, musiikkia)

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä pallo tai kolmisivuinen särmiö? Tunnistatko lieriön? Mitä eroa on pallolla ja kuutiolla?

Ensimmäinen tehtävä: Rakennetaan palikoista erilaisia torneja ja laitetaan pehmolelut niihin tähyttämään. Rakentamiseen kannattaa käyttää noin puolet palikoista ja samaan torniin voi laittaa useamman tähyttäjän. Näkyykö kaukaisuudessa lohikäärme...?

Toinen tehtävä: Voi ei, lohikäärme lentää korkealla taivaalla! Siirretään tornit varovasti kiinni toisiinsa, jotta saadaan yhtenäinen muuri. Yritetään rakentaa mahdollisimman hiljaisesti, jotta lohikäärme ei huomaa...

Kolmas tehtävä: Huh, lohikäärme ei huomannut meitä ja jatkoi vain lentoaan. Juhlitaan voittoa jatkamalla muurin rakentamista lopuilla palikoilla linnaksi asti. Pehmolelut voivat auttaa!

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 2

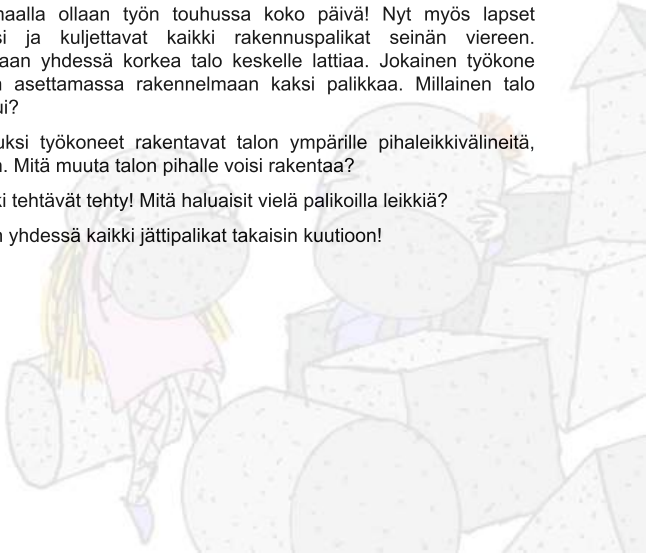
- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä pallo tai kolmisivuinen särmiö? Tunnistatko lieriön? Mitä eroa on pallolla ja kuutiolla?

Ensimmäinen tehtävä: Olemme saapuneet rakennustyömaalle! Aloitetaan rakentamalla yksi yhteinen, iso työkone. Mitä se tekee? Voiko sen kyytiin kiivetä?

Toinen tehtävä: Työmaalla ollaan työn touhussa koko päivä! Nyt myös lapset muuttuvat työkoneiksi ja kuljettavat kaikki rakennuspalikat seinän viereen. Seuraavaksi rakennetaan yhdessä korkea talo keskelle lattiaa. Jokainen työkone (*lapsi*) käy vuorollaan asettamassa rakennelmaan kaksi palikkaa. Millainen talo yhteistyössä muodostui?

Kolmas tehtävä: Lopuksi työkoneet rakentavat talon ympärille pihaleikkivälineitä, hiekkalaatikon ja aidan. Mitä muuta talon pihalle voisi rakentaa?

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 3 (tarvikkeet: musiikkia)

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä pallo tai kolmisivuinen särmiö? Tunnistatko lieriön? Mitä eroa on pallolla ja kuutiolla?

Ensimmäinen tehtävä: Aikuinen asettaa seinustalle malliksi seuraavat palikat: kuutio, suorakulmainen särmiö, kolmisivuinen särmiö ja lieriö. Osaatteko viedä oikeat palikat oikeaan kotiin (*seinustalla olevan palikan luo*)?

Toinen tehtävä: Levitetään palikat ympäri huoneen lattiaa, jokainen auttaa. Laitetaan musiikkia soimaan ja liikutaan eri tavoin palikoiden ympärillä. Kun musiikki loppuu, lattia muuttuu laavaksi ja aikuinen kertoo palikan, jonka päälle pitää mahdollisimman nopeasti kiivetä turvaan. Musiikin jälleen soidessa liikutaan eri tavalla (varpaillaan, kontaten, ankkakävelyä, takaperin). Voit kiivetä joko yksin tai jos haluat, yhdessä kaverin kanssa saman palikan päälle.

Kolmas tehtävä: Kuuntele tarkasti aikuisen antama ohje ja toimi sen mukaan: Kyykisty pallon viereen. Kiipeä kuution päälle. Pyörähdä lieriön alle. Asetu makaamaan suorakulmaisen särmiön taakse. Keksitkö itse lisää?

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 4

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä pallo tai kolmisivuinen särmiö? Tunnistatko lieriön? Mitä eroa on pallolla ja kuutiolla?

Ensimmäinen tehtävä: Lähdetään matkalle! Matka alkaa pyörillä liikkuvalla kulkuneuvolla. Millä? Rakennetaan se yhdessä ja hypätään kyytiin!

Toinen tehtävä: Vaihtopysäkki! Perille päästäksemme on rakennettava yhdessä laiva. Tehdään siitä niin suuri, että mahdutaan kaikki kyytiin! Seilataan laivalla yhdessä vieraaseen kaupunkiin.

Kolmas tehtävä: Olemme saapuneet perille! Kaupungissa on vierailulla huvipuisto. Millaisia laitteita siellä voisi olla? Rakennetaan ne yhdessä!

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Satumailmojen supersankarit (5-7v.)

Tuokio 1

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä suorakulmainen särmiö? Osaatko kertoa mitä eroa on pallolla ja kolmisivuisella särmiöllä? Tunnistatko lieriön?

Ensimmäinen tehtävä: Aikuinen rakentaa mallin käyttämällä ensin kolmea palikkaa (*ei tarvitse olla esittävä, huomioi tarvittavien muotojen määrää*). Osaivatkohan lapset tehdä kolmen lapsen porukoissa samanlaiset? Kokeillaan! Haluaako joku lapsista rakentaa palikoista mallin, jonka muut yrittävät kopioida? Koko lapsiryhmä voi yhteistyössä tehdä yhden kopion, jos halutaan käyttää enemmän palikoita.

Toinen tehtävä: Kokeile, mitä kaikkea voit rakentaa käyttämällä vain yhdenmuotoisia palikoita (kuutio, suorakulmainen särmiö, kolmisivuinen särmiö). Voidaan jakaantua myös ryhmiin ja jokainen ryhmä saa kaikki tietyt muotoiset palikat, joista rakentaa. Millaisia rakennelmia ryhmät saivat aikaan?

Kolmas tehtävä: Kokeillaan rakentaa yhdessä useammasta palikasta erilaisia kuvioita jättikoossa. Onnistuuko tähti? Entä aurinko?

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuutioon!

Tuokio 2

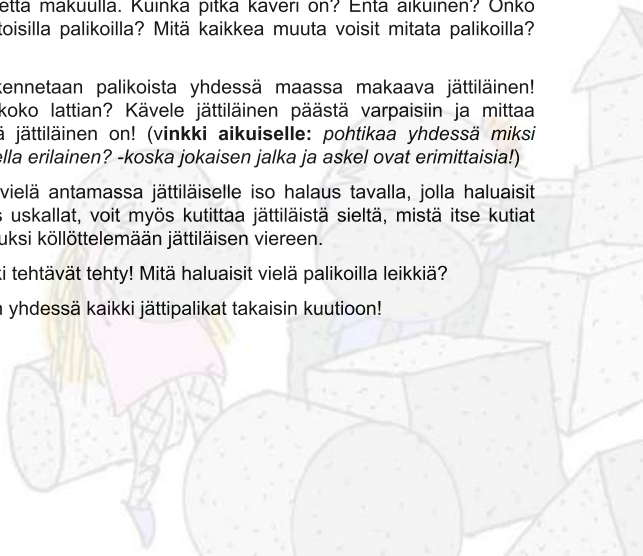
- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä suorakulmainen särmiö? Osaatko kertoa mitä eroa on pallolla ja kolmisivuisella särmiöllä? Tunnistatko lieriön?

Ensimmäinen tehtävä: Tutki yhdessä kaverin kanssa montako palikkaa olet pitkä. Voit kokeilla sekä seisten että makuulla. Kuinka pitkä kaveri on? Entä aikuinen? Onko tulos erilainen erimuotoisilla palikoilla? Mitä kaikkea muuta voisit mitata palikoilla? Kokeile!

Toinen tehtävä: JRakennetaan palikoista yhdessä maassa makaava jättiläinen! Täyttääkö jättiläinen koko lattian? Kävele jättiläinen päästä varpaisiin ja mittaa askeleilla kuinka pitkä jättiläinen on! (**vinkki aikuiselle:** *pohtikaa yhdessä miksi mittaustulos on jokaisella erilainen? -koska jokaisen jalka ja askel ovat erimittaisia!*)

Kolmas tehtävä: Käy vielä antamassa jättiläiselle iso halaus tavalla, jolla haluaisit itseäsi halattavan. Jos uskallat, voit myös kuittaa jättiläistä sieltä, mistä itse kutiat parhaiten! Käperry lopuksi köllöttelemään jättiläisen viereen.

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 3 (tarvikkeet: noppa)

- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimetään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä suorakulmainen särmiö? Osaatko kertoa mitä eroa on pallolla ja kolmisivuisella särmiöllä? Tunnistatko lieriön?

Ensimmäinen tehtävä: Kuuntele tarkasti, kun aikuinen kertoo jonkin muodon nimen. Juokse nopeasti oikean muodon luokse ja kosketa sitä! Voidaan kokeilla myös niin, että joku lapsista kertoo muodon, jota pitää koskea.

Toinen tehtävä: Jakaannutaan kahteen ryhmään ja jaetaan palikat kummallekin ryhmälle. Kumpikin ryhmä heittää noppaa ja tekee rakennelman niin monesta palikasta kuin nopan luku osoittaa. Esitellään toisille mitä rakennettiin. Puretaan ja kokeillaan uudestaan! Rakennusaika voi olla esimerkiksi yksi minuutti, jonka aikuinen katsoo kellosta.

Kolmas tehtävä: Siirretään palikat seinän viereen ja asetetaan niiden eteen riviin. Aloitetaan niin, että yksi lapsista käy asettamassa haluamansa muodon keskelle tyhjää lattiaa. Toinen jatkaa rakennelmaa omalla palikallaan haluamaansa suuntaan. Näin jatketaan kunnes jokainen on liittänyt rakennelmaan yhdessä sovitun määrän palikoita tai kunnes palikat loppuvat. Mietitään yhdessä mitä oikein rakensimmekaan? Puretaan rakennelma ja tehdään uusi. Lisää haastetta saadaan, jos purkaminen tehdään niin, että jokainen hakee pois rakennelmaan itse laittamansa palikat...

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Tuokio 4

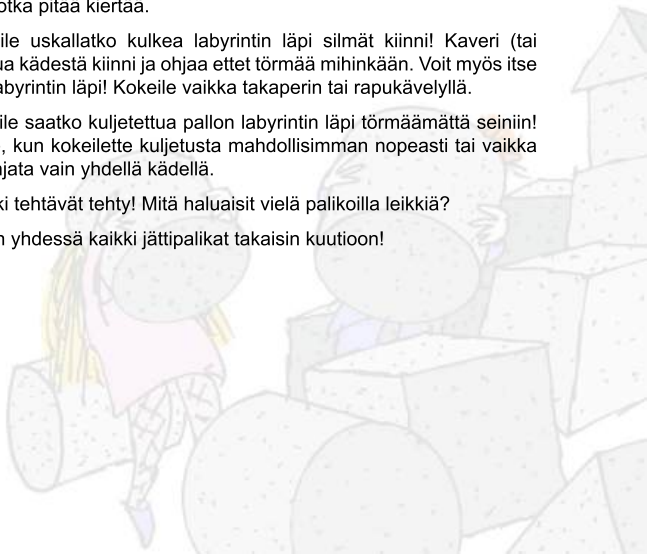
- Aluksi puretaan yhdessä kaikki jättipalikat kuutiosta keskelle lattiaa!
- Alkulämmittely: Nimitään palikat yhdessä. Mikä palikoista on kuutio? Entä suorakulmainen särmiö? Osaatko kertoa mitä eroa on pallolla ja kolmisivuisella särmiöllä? Tunnistatko lieriön?

Ensimmäinen tehtävä: Rakennetaan yhdessä labyrintti! Se voi olla sokkeloinen tai siellä voi olla esteitä, jotka pitää kiertää.

Toinen tehtävä: Kokeile uskallatko kulkea labyrintin läpi silmät kiinni! Kaveri (tai aikuinen) voi pitää sinua kädestä kiinni ja ohjaa ettet törmää mihinkään. Voit myös itse keksiä tapoja kulkea labyrintin läpi! Kokeile vaikka takaperin tai rapukävelyllä.

Kolmas tehtävä: Kokeile saatko kuljetettua pallon labyrintin läpi törmäämättä seiniin! Lisää haastetta saatte, kun kokeilette kuljetusta mahdollisimman nopeasti tai vaikka niin, että palloa saa ohjata vain yhdellä kädellä.

- Hienoa, nyt on kaikki tehtävät tehty! Mitä haluaisit vielä palikoilla leikkiä?
- Lopuksi järjestellään yhdessä kaikki jättipalikat takaisin kuution!

Lähteet

Bruce, T. (1992). Children, adults and blockplay. In P. Gura (ed.), Exploring learning: Young children and blockplay. London: Paul Chapman

Fröbel, F. (1826). Die Menschenerziehung. Ihmisten kasvatus. Suom. Helenius, A. (2012). Helsinki: omakustannus

Johnson, H. M. (1933). The art of block building (No. 1). John Day Company.

Salminen, H. & Salminen, J. (1986). Lastentarhatoiminta - osa lapsuuden historiaa. Jyväskylä: Gummerus

Tovey, H. (2017). Bringing the Froebel Approach to your Early Years Practice, 2nd ed. London: David Fulton

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022). Helsinki: Opetushallitus

Leikki-ideoiden inspiraatiot

Hands On As We Grow

www.handsonaswegrow.com/learning-activity-floor-puzzles/
www.handsonaswegrow.com/move-learn-shapes-with-ball/

Inspiration Laboratories

www.inspirationlaboratories.com/activities-using-blocks/

Lego

www.lego.com/en-gb/themes/letsbuildtogether/365-activities

Leikkipankki

www.leikkipankki.fi/Leikit/Tiedot/117

Oppi ja ilo

www.oppijailo.fi/verkkokauppa/kuusi-vinkkia-sisaleikkeihin

Perinneleikit Ry

www.perinneleikit.fi/leikit/ -> sisäleikit

Lastentarha-
museo

www.lastentarhamuseo.fi